

มนต์เพลงบอลโลก

สำนักพิมพ์หมีคั่วโลก

ดร.จักรกฤษณ์ สิริริน

พิมพ์ครั้งแรก: สิงหาคม 2569

ราคา 99 บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

จักรกฤษณ์ สิริริน. ดร.จักรกฤษณ์ สิริริน. กรุงเทพฯ: หมีคั่วโลก, 2569 . 300

หน้า

1. ความเรียง I. ชื่อเรื่อง

ISBN 978-616-637-057-7

สอง PARADOX : บรรณาธิการบริหาร

จักรกฤษณ์ สิริริน: บรรณาธิการสำนักพิมพ์

นกป่า ุชาคณย์: ออกแบบปก

ร่วมด้วย: จัดรูปเล่ม

สำนักพิมพ์หมีคั่วโลก

คำนำ

ฟุตบอลโลก (FIFA World Cup) ไม่ได้เป็นเพียงแค่มหกรรมแข่งขันกีฬาระดับมวลมนุษยชาติที่จัดขึ้นในทุกๆ 4 ปีเพื่อค้นหาความเป็นหนึ่งในเชิงลูกหนังเท่านั้น หากแต่ยังเป็นเวทีแห่งการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม อารมณ์ ความรู้สึก และความทรงจำร่วมกันของคนทั้งโลก และสิ่งสำคัญที่สุดสิ่งหนึ่งที่ทำหน้าที่เป็นดังสายลมใต้ปีก คอยขับเคลื่อนและบันทึกประวัติศาสตร์เหล่านั้นเอาไว้ได้อย่างงดงามก็คือ “มนต์เพลงบอลโลก”

หนังสือเล่มนี้ได้รวบรวมและบอกเล่าเรื่องราวความเป็นมาของเพลงประจำการแข่งขันฟุตบอลโลก ตั้งแต่จุดกำเนิดแรกในศึกฟุตบอลโลกปี 1962 ณ ประเทศชิลี กับบทเพลง El Rock del Mundial เรื่อยมาจนถึงยุคสมัยปัจจุบันอันน่าภาคภูมิใจในฟุตบอลโลก 2026 ซึ่งศิลปินระดับสากลสัญชาติไทยอย่าง LISA (ลลิษา มโนบาล) ได้สร้างประวัติศาสตร์หน้าใหม่ด้วยการก้าวขึ้นเป็นศิลปินหลักในเพลง GOALS ประจำอัลบั้มอย่างเป็นทางการของ FIFA

ตลอดความหนาทั้ง 17 บท ผู้อ่านจะได้ร่วมเดินทางย้อนเวลากลับไปสัมผัสกับเสน่ห์อันหลากหลายทางดนตรี ไม่ว่าจะเป็นจังหวะร็อกแอนด์โรลผสมแจ๊สในยุคแรกเริ่ม (1962), บริติชป๊อปคึกคักอย่าง World Cup Willie (1966), มนต์เพลงเม็กซิกัน (1970), มนต์เพลงเยอรมัน (1974), บทเพลงกลางลมหนาว (1978), ความละเมียดละไมสไตล์โอเปร่าของ Plácido Domingo (1982), บทเพลงป๊อปรีกกระดืบตำนาน To Be Number One (1990), เพลงทรงคุณค่า Gloryland (1994), ความร้อนแรงระดับปรากฏการณ์ La Copa de la Vida โดย Ricky Martin (1998), การหลอมรวมวัฒนธรรมเอเชียอย่าง Let's Get Together Now (2002), ความสนุกสนานใน Hips Don't Lie และ Love Generation (2006), เสียงกลองแห่งแอฟริกา Waka Waka และ Wavin' Flag (2010), จังหวะแซมบ้าเร้าใจ We Are One (2014), ท่วงทำนองแห่งความหวัง Live It Up (2018), ไปจนถึงความหลากหลายระดับสากลในศึกกลางทะเลทราย Dreamers และ Hayya Hayya (2022)

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้จะช่วยให้ผู้อ่าน คอบอล และแฟนเพลงทุกท่าน ได้รับทั้งความรู้ ความบันเทิง ตลอดจนความประทับใจ ยามที่ได้ย้อนระลึกถึงบทเพลงอันเปี่ยมเสน่ห์เหล่านี้ ซึ่งไม่เพียงแต่จะทำหน้าที่เป็นเพลงเชียร์กีฬา หากแต่ยังเป็น “ภาษาสากล” ที่หลอมรวมหัวใจของมวลมนุษยชาติให้เป็นหนึ่งเดียวกันตลอดมา

ดร.จักรกฤษณ์ สิริริน

19 กรกฎาคม 2569

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

คำนำ.....	1
บทที่ 1 สิ่งที่คอบอลไทยและแฟนเพลงไทยไม่กล้าคิดในชีวิตนี้ เมื่อ “ศิลปินไทย” LISA ระเบิดฟอร์มใน “บอลโลก” 2026	4
บทที่ 2 2022 “มนต์เพลงบอลโลก” กลางทะเลทราย.....	10
บทที่ 3 “มนต์เพลงบอลโลก” 2018 ท่วงทำนองแห่งความหวังและพลังทางวัฒนธรรม	14
บทที่ 4 จังหวะหัวใจแห่งบราซิล: มนต์เสน่ห์ดนตรีที่ไม่มีวันตายของฟุตบอลโลก 2014	20
บทที่ 5 เสียงกลองแห่งแอฟริกา 2010 ท่วงทำนองของมวลมนุษยชาติ: บทวิจารณ์อัลบั้ม Listen Up!	26
บทที่ 6 Voices from the FIFA World Cup 2006: เมื่อท่วงทำนองร้อยเรียงศรัทธาลูกหนัง	32
บทที่ 7 มหัศจรรย์ทำนองลูกหนัง สรรเสริญพลังแห่งเอเชีย 2002	37
บทที่ 8 FRANCE'98 เมื่อท่วงทำนองของลูกหนังสัมผัสผู้คนทั่วโลก!	41
บทที่ 9 ย้อนวันวาน Gloryland และท่วงทำนองที่ไม่มีวันตายใน USA '94.....	45
บทที่ 10 ความพิเศษของ ITALIA'90	48
บทที่ 11 มนต์ขลังเม็กซิกัน 1986	51
บทที่ 12 มนต์เพลงสเปนซ์ 1982	54
บทที่ 13 บทเพลงกลางลมหนาว 1978.....	59
บทที่ 14 มนต์เพลงเยอรมัน 1974.....	62
บทที่ 15 มนต์เพลงเม็กซิกัน 1970	66
บทที่ 16 1966 เมื่อสิงโตคำรามเป็นเพลง	70
บทที่ 17 1962 ปฐมบทมนต์เพลงบอลโลก.....	74

บทที่ 1

สิ่งที่คอบอลไทยและแฟนเพลงไทยไม่กล้าคิดในชีวิตนี้
เมื่อ “ศิลปินไทย” LISA ระเบิดฟอร์มใน “บอลโลก” 2026

“มหกรรมกีฬาของมวลมนุษยชาติ” คือ “ฟุตบอลโลก 2026” ได้ถูกขยับเบิกแข่งกันไปแล้ว

พูดถึง “มนต์เพลงบอลโลก” ข้อมูลอย่างเป็นทางการของทาง FIFA ผู้ถือลิขสิทธิ์เพลงบอลโลก ได้บันทึกไว้ว่า เพลงบอลโลกเพลงแรกเกิดขึ้นในปี 1962 ที่ชิลีเป็นเจ้าภาพ

มีชื่อว่า El Rock del Mundial ผลงานการประพันธ์ของ Jorge Rojas Astorga ขับร้องด้วยภาษาสเปน โดย Los Ramblers ศิลปินหมายเลขหนึ่งของชิลี

El Rock del Mundial เป็นผลงานเพลงในแนว Rock ‘n’ Roll ทว่าใช้ดนตรี Jazz เป็นพื้นหลักในการขับเคลื่อนซึ่งตรงกับแนวทางของ Los Ramblers ผู้ร้องได้ทั้ง Jazz และ Rock ‘n’ Roll

ส่วนบอลโลกครั้งนี้ คือ Worldcup 2026 ได้เกิดปรากฏการณ์ “สิ่งที่คอบอลไทยและแฟนเพลงไทยไม่กล้าคิดในชีวิตนี้” เมื่อ “ศิลปินไทย” LISA ระเบิดฟอร์มใน “บอลโลก”

“มหกรรมฟุตบอลโลก 2026” ที่ได้ระเบิดศึกขึ้นอย่างยิ่งใหญ่บนดินแดนอเมริกาเหนือ ทั้งในสหรัฐอเมริกา แคนาดา และเม็กซิโก ไม่เพียงแต่เป็นหมุดหมายสำคัญในประวัติศาสตร์การแข่งขันกีฬาฟุตบอลในฐานะทัวร์นาเมนต์ที่ใหญ่ที่สุดเท่าที่เคยมีมา

ทว่า ยังสร้างแรงสั่นสะเทือนครั้งใหญ่ให้กับอุตสาหกรรมดนตรีระดับสากล ผ่านผลงานสตูดิโออัลบั้ม เพลงประกอบการแข่งขันอย่างเป็นทางการในชื่อ Official FIFA World Cup 2026

อัลบั้ม ซึ่งถือเป็นโครงการทางดนตรีและวัฒนธรรมที่ครอบคลุมและหลากหลายที่สุดในประวัติศาสตร์ของสหพันธ์ฟุตบอลนานาชาติหรือ FIFA

อัลบั้มนี้ไม่ได้ทำหน้าที่เป็นเพียงแค่เสียงแบ็กกราวด์สำหรับการแข่งขันกีฬา แต่คือแถลงการณ์ร่วมทางวัฒนธรรมที่แสดงให้เห็นถึงการรวมตัวกันของมนุษยชาติผ่านท่วงทำนองที่ทำลายกำแพงทางภาษาและภูมิศาสตร์ลงอย่างสิ้นเชิง

ความทะเยอทะยานของ **FIFA Sound** ในครั้งนี้ถูกสะท้อนออกมาผ่านจำนวนบทเพลงทั้งสิ้น 18 Tracks ที่รวบรวมเหล่าบรรดาศิลปินแถวหน้าของโลก ผู้สร้างสรรค์ผลงานดนตรีหน้าใหม่ที่มีอิทธิพล และการผสมผสานแนวดนตรีที่คาดไม่ถึง ตั้ง **Pop, Hip Hop, Afrobeats, Latin Pop** ไปจนถึงดนตรีพื้นเมืองระดับภูมิภาค ซึ่งสะท้อนภาพภูมิทัศน์ดนตรียุคใหม่ได้อย่างแจ่มชัด

ท่ามกลางผลงานดนตรีอันยอดเยี่ยมและศิลปินชื่อดังมากมายที่มาร่วมงานในอัลบั้มนี้ สิ่งที่เป็นจุดสนใจและถูกจารึกไว้เป็นประวัติศาสตร์หน้าใหม่ของวงการดนตรีเอเชียและประเทศไทย คือการปรากฏตัวของ **LISA** หรือ “ลลิษา มโนบาล” ในฐานะศิลปินหลักของบทเพลงสำคัญประจำอัลบั้มอย่างเพลง **GOALS**

ซึ่งการร่วมงานของเธอในครั้งนี้ร่วมกับศิลปินระดับโลกอีกสองคนจากต่างทวีปอย่าง **Anitta** ซูเปอร์สตาร์สาวชาวบราซิลที่เป็นตัวแทนของแนวดนตรี **Latin Pop** อันร้อนแรง และ **Rema** ศิลปินหนุ่มชาวไนจีเรียผู้ขับเคลื่อนกระแส **Afrobeats** ให้โด่งดังไปทั่วโลก

ได้กลายมาเป็นส่วนผสมที่ลงตัวและเป็นสัญลักษณ์ของการหลอมรวม 3 ทวีปเข้าด้วยกันในบทเพลงเดียว

บทเพลงนี้ผลิตโดยโปรดิวเซอร์เจ้าของรางวัลแกรมมี่อย่าง เซอร์คัท ร่วมกับทีมโปรดักชั่นชั้นนำอย่าง ฟิงก์ สลิป บาวา และทรอปิคัลลาซ ซึ่งพวกเขาสามารถผสมผสานจังหวะบีทของเคบีป ความอ่อนหวานและเซ็กซี่ของลาตินบีป รวมถึงความดิบและสนุกสนานของเครื่องเคาะสไตล์แอฟริกันเข้าด้วยกันได้อย่างไร้รอยต่อ

ตัวเพลงยาว 3 นาทีเต็มที่ได้เต็มไปด้วยพลังงานอันล้นเหลือ เปิดโอกาสให้เราได้แสดงศักยภาพทั้งการร้อง และการแร็ปที่เป็นเอกลักษณ์ สลับกับการร้องที่เปี่ยมด้วยเสน่ห์เย้ายวนของอนิตตา และท่อนร้องอันเป็นเอกลักษณ์ลิ้นไหลของเรมา ทำให้เพลงนี้กลายเป็นหนึ่งในแทร็กที่โดดเด่นที่สุดในอัลบั้ม และกลายเป็นสัญลักษณ์ของความสามัคคีที่แท้จริง

นอกเหนือจากเพลงที่เป็นไฮไลต์อย่างไกลส์แล้ว อัลบั้มนี้ยังเต็มไปด้วยรายชื่อบทเพลงและศิลปินระดับโลกที่น่าทึ่ง ซึ่งถูกคัดสรรมาอย่างพิถีพิถันเพื่อสะท้อนความหลากหลายของประเทศเจ้าภาพและโลกดนตรียุคปัจจุบัน

แทร็กที่สองอย่าง เกม ไทม์ เป็นการโคจรมาพบกันระหว่างแร็ปเปอร์ชื่อดังชาวอเมริกันอย่าง ฟิวเจอร์ และไทลา ศิลปินสาวชาวแอฟริกาใต้ผู้สร้างกระแสแอมพายาโนให้โด่งดังไปทั่วโลก

ตามมาด้วย อิลลูมินेट บทเพลงบัลลาดเปี่ยมพลังจากเจสซี เรเยซ และเอลีแอนนา ในขณะที่เพลง เอ็กโค ดิงตัวพ่อแห่งวงการเรเกตอนอย่าง แดดดี แยกก็ มาร่วมงานกับเซนซี ศิลปินสาวจากจาเมกา ส่วนเพลง พอร์เอลลา เป็นการผสมผสานทางวัฒนธรรมของประเทศเจ้าภาพอย่างเม็กซิโก ผ่านการร่วมงานของเบลนดาและวงคุมเปียร์ระดับตำนานอย่าง โลส อังฆิเลส อาซูเลส

ในส่วนของเพลง ทรี เนชั่นส์ ถือเป็นเพลงที่สะท้อนถึง 3 ประเทศเจ้าภาพได้อย่างชัดเจน โดยได้ทเวนตีวัน ซาเวจ, นาตานิเอล คาโน และเฟรนช์ มอนทานา มาร่วมถ่ายทอดความโดดเด่นของดนตรีฮิปปอปและแทร็ป

อีกหนึ่งแทร็กที่น่าสนใจคือ โน เฟลซ ไลก์ โฮม จากเมเจอร์ เลเซอร์, เนลลี พอร์ตาดา และดาวิโด

ยิ่งไปกว่านั้น อัลบั้มนี้ยังนำเพลงระดับตำนานอย่าง อิน เดอะ สตาร์ส ของเดอะ โรลลิง สโตนส์ มาทำใหม่ในเวอร์ชันรีมิกซ์โดยเซอร์คัทและแอนดรูว์ วัตต์

แพร์กีอื่นๆ ที่เติมเต็มความสมบูรณ์ของอัลบั้มประกอบด้วย ไชวี่ มี โดยอารา สตาร์และลัตโต, มี เม็กซิโก ลินโด โดยอาเลฮันโดร เฟร์นันเดซ, เบลสซิงส์ โดยสตอร์มชี, ฟรายเดย์ และแองเจิล, เอนเนอร์จี โดยเอ วา แมกซ์ และเปีย, ไลท์เตอร์ โดยเจल्ली โรล และคาริน เลออน, ซีร์ ซีร์ โดยโนรา ฟาเตอี, เวเจดรีม และซานจอย, ปาร์ติดาไซ โดยแดนนี่ โอเซียน, แชมเปียน โดยไอโซวส์ปิด

และปิดท้ายด้วย เลิฟ ออลเวย์ส วินส์ โดยเซมา ร่วมกับแซ็กกี และชิม่าฟังก์ ซึ่งรายชื่อทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นถึงขอบเขตที่กว้างขวางและความทะเยอทะยานอย่างที่สุดในการสร้างสรรค์ดนตรีฟุตบอลโลก

ปฏิกิริยาและบทวิจารณ์จากสื่อมวลชนต่างประเทศกระแสหลักทั่วโลกต่ออัลบั้มนี้มีความหลากหลาย และเจาะลึกในแง่มุมที่น่าสนใจ

นิตยสารดนตรีระดับโลกอย่างบิลบอร์ดได้ให้การยกย่องอัลบั้มนี้ว่าเป็น ก้าวสำคัญของการทลายกำแพงทางดนตรีที่ไร้พรมแดนอย่างแท้จริง โดยบิลบอร์ดเน้นย้ำว่าการที่ฟีฟ่าเลือกที่จะไม่พึ่งพาซูเปอร์สตาร์ชาวตะวันตกเพียงอย่างเดียว แต่กระจายสปอตไลต์ไปยังศิลปินจากทั่วทุกมุมโลก ถือเป็นกลยุทธ์ที่สะท้อนถึงความเป็นสากลของกีฬาฟุตบอลในยุคปัจจุบันได้อย่างดีเยี่ยม

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเพลง **GOALS** ที่บิลบอร์ดชื่นชมว่าเป็น ตัวอย่างที่สมบูรณ์แบบของการสร้างสรรค์ดนตรีระดับโลกในศตวรรษที่ 21

อย่างไรก็ตาม สื่อหนังสือพิมพ์รายวันเก่าแก่อายัดเดลีเทเลกราฟแห่งสหราชอาณาจักรกลับมีความเห็นที่แตกต่างออกไป โดยนักวิจารณ์ของเดอะเทเลกราฟมองว่า แม้โครงสร้างทางดนตรีและการผลิตจะทำได้ยอดเยี่ยมไร้ที่ติ

แต่เนื้อหาของเพลงหลายๆ เพลงในอัลบั้ม รวมถึงเพลงโกลด์ ดูเหมือนจะมุ่งเน้นไปที่เรื่องของความสำเร็จส่วนบุคคล ศักดิ์ศรี และการเฉลิมฉลองสไตล์เพลงป๊อปมากเกินไป จนแทบจะขาดจิตวิญญาณและความเชื่อมโยงโดยตรงกับวัฒนธรรมฟุตบอลและการแข่งขันในสนาม ทำให้อาจจะไม่สามารถสร้างความรู้สึกร่วมในหมู่แฟนบอลฮาร์ดคอร์ได้เท่ากับเพลงฟุตบอลโลกในตำนานในอดีต

ในขณะที่สำนักข่าวบันเทิงชื่อดังอย่างวาไรตี้ได้ให้มุมมองเชิงบวก โดยมองว่าความคุ้มค่าและจุดแข็งที่สุดของอัลบั้มนี้ไม่ได้อยู่ที่เนื้อหาเกี่ยวกับฟุตบอลโดยตรงไปตรงมา แต่อยู่ที่ ความสามารถในการทำหน้าที่เป็นเวทีระดับโลกสำหรับการรวมตัวกันของวัฒนธรรมที่แตกต่าง

ซึ่งว่าไว้เต็มองว่าการที่เพลงฮิลลูมินัตหรือซีร์ ซีร์ สามารถผสมผสานภาษาและเครื่องดนตรีท้องถิ่นเข้ากับดนตรีสากลได้อย่างงดงาม ถือเป็นความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ของโครงการนี้

ความสำคัญของอัลบั้มนี้ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแค่การเป็นสินค้าโปรโมตการแข่งขันกีฬา แต่คือหลักฐานเชิงประจักษ์ของการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในเชิงโครงสร้างของวัฒนธรรมป๊อปโลก ในอดีต เพลงประกอบฟุตบอลโลกมักจะถูกครอบงำด้วยศิลปินจากค่ายเพลงยักษ์ใหญ่ในสหรัฐอเมริกาหรือยุโรปเป็นหลัก หรือหากมีศิลปินจากภูมิภาคอื่น ก็มักจะถูกลดบทบาทลงเป็นเพียงตัวประกอบ

แต่ในทัวร์นาเมนต์ 2026 นี้ อัลบั้มทางการของ FIFA ได้แสดงให้เห็นถึงสภาวะที่เรียกว่า พหุศูนย์กลางทางวัฒนธรรม ดนตรีจากทวีปแอฟริกา ลาตินอเมริกา และเอเชีย ไม่ได้ถูกมองว่าเป็น ดนตรีทางเลือก หรือดนตรีโลก อีกต่อไป แต่ถูกยกระดับขึ้นมาเป็น แกนกลางหลัก ของป๊อปคัลเจอร์กระแสหลัก

อัลบั้มนี้คือการประกาศอย่างเป็นทางการว่า ความเป็นสากลไม่ได้หมายถึงการทำให้ทุกคนกลายเป็นแบบตะวันตก แต่คือการเปิดพื้นที่ให้ความแตกต่างและอัตลักษณ์เฉพาะถิ่นได้เปล่งประกายร่วมกันอย่างเท่าเทียม บนเวทีที่มีผู้ชมและผู้ฟังมากที่สุดในโลกกว่าหลายพันล้านคน